

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Фінанси, банківська справа та страхування

першого рівня вищої освіти

**за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок**

галузь знань 07 Управління та адміністрування

Полтава, 2024

Програма атестаційного екзамену за спеціальністю для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування, набору 2024 року

ВНЕСЕНО кафедрою фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету 2 вересня 2024 р. протокол № 1.

Розробники:

1. Безкровний Олександр, к.е.н., доцент, гарант ОПП Фінанси, банківська справа та страхування, декан факультету обліку та фінансів
2. Зоря Олексій, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
3. Дорошенко Ольга, к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів
4. Зоря Світлана, к.е.н, доцент, голова Ради з якості спеціальності Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

СХВАЛЕНО Радою з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Полтавського державного аграрного університету 2 вересня 2024 р. протокол № 1.

ЗМІСТ

ВСТУП	ст. 4
ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ	6
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ	18

ВСТУП

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування набору 2024 року здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування, навчального плану та робочого навчального плану.

Технічне забезпечення атестації здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування набору 2024 року здійснюється відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Полтавському державному аграрному університеті та програмою атестації здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування.

У відповідності до програми атестації здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування набору 2024 року формою атестації здобувачів вищої освіти є атестаційний екзамен за спеціальністю.

Мета проведення атестаційного екзамену за спеціальністю – перевірити на завершальному етапі навчання здобувачів вищої освіти рівень досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей, що визначені освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Для проведення атестації здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування набору 2024 року створюється екзаменаційна комісія. Головою екзаменаційної комісії може призначатися гарант освітньої програми, фахівець роботодавець (стейкхолдер), або науково-педагогічний працівник в галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

До проходження атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали повністю навчальний план першого (бакалаврського) рівня вищої

освіти набору 2024 року.

Атестаційний екзамен за спеціальністю передбачає виконання комплексу атестаційних завдань.

Засобами оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей є: теоретичні (тестові) та практичні завдання, що охоплюють обов'язкові навчальні дисципліни освітньої програми.

ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

Безпека життєдіяльності та основи охорони праці. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як оцінка небезпек. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти Господарування. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. Соціальні та психологічні чинники ризику. Основи здорового способу життя. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях. Застосування ризик-орієнтовного підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку надзвичайної ситуації. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних об'єктів у надзвичайній ситуації. Управління силами та засобами об'єктів господарування під час надзвичайних ситуацій. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці. Організація охорони праці на підприємстві. Навчання з питань охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Основи виробничої безпеки. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.

Рекомендована література:

1. Гороховський Є. Ю. Безпека життєдіяльності: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 108 с. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/folder/view.php?id=79489&lang=pl>.
2. Дикань С. А., Іваницька І. О. Безпека людини. Університетський курс [Текст] Human Secursty: підруч. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. 279 с. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PolNTU/5966>.
3. Кошель В. І., Сав'юк Г. П., Дзундза Б. С. Основи охорони праці: навч. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2020, 182 с. URL: <http://surl.li/kiynuj>.
4. Левченко О. Г., Землянська О. В., Праховнік Н. А., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підруч. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 267 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/07b44994-8442-45cb-afbd-489e8325d23a/content>
5. Мелех Л. В. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 219 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4863>.
6. Пожарова О. В. Охорона праці: навч. посіб. Одеса. 2022. 86 с. URL: <https://biblio.nkatk.com/index.php/kataloh/zahalni-dystsypliny/291-ov-pozharova-okhorona-pratsi>.
7. Сокурєнко В., Бандурка О., Бортник С. Безпека життєдіяльності та охорона праці : навч. посіб. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2021. 308 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/entities/publication/204903c5-c536-4497-85cb-28c68c4b2ede>.
8. Стиценко Т. Є., Пронюк Г. В., Сердюк Н. М., Хондак І. І. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2018. 336 с. URL: https://os.nure.ua/wp-content/uploads/2019/05/posibnik-bgd_2018_p.1.pdf.

Іноземна мова (за професійним спрямуванням). Починаємо бізнес. Бізнес стратегія. Ділові взаємовідносини. Попит і пропозиція. Виробництво. Ціноутворення. Гроші. Банківські рахунки. Позики. Витрати. Рахунки прибутків та збитків. Бухгалтерський цикл. Звіт про прибутки та збитки. Шахрайство. Банкрутство.

Рекомендована література:

1. Evans V., Dooly J., Wrighte S. Career Paths: Finanace. Express Publishing 2011. 122 p.
2. Ніколаєнко Ю.О. Business English. Навчальний посібник. 2-ге вид. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 148 с.
3. Mackenzie I. Financial with financial glossary. 2nd Edition. Heinle, 2014. 250 p.
4. Mackenzie I. English for the Financial Sector Student's Book. Cambridge University Press. 2008.
5. Гуменчук О. Є. Нагорний Я. В. Basics of Professional English for Finance, Banking and Insurance. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. 191 с.

Історія та культура України. Вступ до курсу. Стародавня історія України. Київська Русь і Галицько-Волинська держава. Історико-культурний розвиток українських земель у литовсько-польську добу (др. пол. XIV – п. пол. XVII ст.). Історія та культура Гетьманщини. Бароко. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Національно-культурне відродження України. Україна на початку XX ст. (1901–1921 рр.). Модерн. Україна в умовах тоталітарного режиму (1921–1991 рр.). Андеграунд. Україна в роки незалежності. Постмодернізм.

Рекомендована література:

1. Бойко О. Д. Історія України : підручник. 8-е вид., перероб., доп. Київ : ВЦ «Академія», 2021. 640 с.
2. Бойко О. Новітня історія України. 2014–2023 : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : ВЦ «Академія», 2023. 224 с.
3. Кондратюк К., Качмар В. Новітня історія України (1945–2020 роки) : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 212 с.
4. Лазарович М. Історія та культура України : підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 731 с.
5. Українська культура : підручник / В. О. Лозовой (керівник авт. кол.), Л. В. Анучина, О. В. Бурлука та ін. Харків : Право, 2021. 400 с.

Правознавство. Основи теорії права і держави. Конституційне право України. Адміністративне право. Цивільне право. Трудове право. Аграрне, земельне та екологічне право. Кримінальне право. Судові та правоохоронні органи України. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ.

Рекомендована література:

1. Бабін І. І., Білоскурська О. В. Конституційне право : навч.-метод. пос. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 251 с.
2. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М. І. Козюбри./ Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер, М. І. Козюбра, А. А. Мелешевич. Київ : Ваіте, 2021. 528 с.
3. Погорілко В. Ф., Шпиталенко Г. А. Правознавство: Підручник. 6-те вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2020.602 с.
4. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
5. Правознавство : навч. посіб. / М. М. Пендюра, О. Я. Лапка, А. Л. Калінюк та ін. Київ : 7БЦ, 2022. 548 с.

Українська мова (за професійним спрямуванням). Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Риторика і мистецтво презентації. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія.

Рекомендована література:

1. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посібник. Луцьк, 2022. 192 с.
2. Дедухо А. В., Сизоненко Н. М. Практикум з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувач вищої освіти аграрних закладів вищої освіти. 2-ге вид., доп. і переробл. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 242 с.
3. Климова К. Я. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник для здобувачів вищої освіти та викладачів-словесників. Житомир : Вид-во Поліського національного університету, 2020. 260 с.
4. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
5. Українська мова (за професійним спрямуванням) : посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Василюшин та ін. Львів, 2020. 324 с.
6. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алєрта, 2023. 536 с.

Університетська освіта. Університетська освіта в контексті Болонського процесу. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти. Інституції в системі вищої освіти. Студентське самоврядування у вищій школі. Організація самостійної роботи у закладах вищої освіти. Науково-дослідна робота як складова освітнього процесу. Фахова підготовка у закладах вищої освіти.

Рекомендована література:

1. Дорогань-Писаренко Людмила, Безкровний Олександр, Лега Ольга, Песцова-Світалка Оксана Університетська освіта: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2020. 142 с.
2. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01 липня 2014 р. зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
3. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті: Наказ ректора № 265 від 21 серпня 2024 р. URL : <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyprocesnasayt.pdf>

Фізичне виховання. Фізична культура і основи здорового способу життя. Легка атлетика. Гімнастика. Оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом. Волейбол. Баскетбол. Основи розвитку та вдосконалення фізичних якостей. Основи раціонального харчування при різноманітних видах і умовах праці та особливостях життєдіяльності.

Рекомендована література:

1. Гурєєва А.М. Черненко О.Є., Дорошенко Е.Ю. Теорія і методика фізичного виховання: основи спеціальної термінології у фізичному вихованні : навч. посіб. Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. 78 с.

2. Ахметов Р.Ф., Кутек Т.Б. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
3. Олійник Н. А., Дуржинська О. О., Рудницький В.Б. Фізичне виховання. Атлетичні види спорту : навч. посіб. з фізичного виховання для вищих навчальних закладів. Вінниця: ВНАУ, 2020. 283 с.
4. Павлова Ю. Грамотність у фізичній культурі різних груп населення: навч. посіб. Львів: ЛДУФК імені Івана Боберського, 2022. 160 с.
5. Товт В.А., Джуган Л.М. Фізичне виховання дорослого населення: навч. посіб. Ужгород, 2020. 165 с.
6. Крисько М., Изуїта О., Федоренко Т. Захист України : посіб. Видавництво Університет «Україна», 2024. 320 с.

Філософія. Філософія як специфічний тип знань. Стародавня філософія. Філософія Середньовіччя та Відродження. Філософія Нового часу та Просвітництва. Німецька класична філософія. Сучасна світова філософія. Українська філософія. Онтологія: проблема буття. Свідомість. Філософія пізнання. Логіка методологія наукового пізнання. Філософська антропологія. Соціальна філософія. Філософія науки і культури, стратегія майбутнього.

Рекомендована література:

1. Філософія : підруч. О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. 4-те вид., переробл. Харків : Право, 2023. 424 с.
2. Філософія науки : підруч. І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.
3. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. Філософія : підруч. Львів : Місіонер, 2020. 784 с.

Аналіз банківської та страхової діяльності. Теоретичні основи аналізу банківської та страхової діяльності. Аналіз активів і пасивів банку. Аналіз доходів, витрат, фінансових результатів та рентабельності діяльності банку. Аналіз фінансового стану банку. Аналіз страхових операцій. Аналіз доходів, витрат, фінансових результатів та рентабельності діяльності страхової компанії. Аналіз фінансового стану страхової компанії.

Рекомендована література:

1. Інструкція про регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 р. № 368, ред. від 01 січня 2024 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>
2. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями : Постанова Правління Національного банку України від 30 червня 2016 р. № 351, ред. від 01 січня 2024 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.
3. Положення про порядок встановлення Національним банком України лімітів відкритої валютної позиції та контроль за їх дотриманням банками : Постанова Правління Національного банку України від 12 серпня 2005 р. № 290, ред. від 31 січня 2020 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946-05#Text>.
4. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07 грудня 2000 р. № 2121-III, ред. від 01 січня 2024 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
5. Про страхування : Закон України від 18 листопада 2021 р. № 1909-IX, ред. від 01 січня 2024 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#n2320>.
6. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Зоря С. П. Напрями аналізу прибутковості діяльності страхової компанії. Інфраструктура ринку. 2024. № 76. С.81-85. URL: <http://www>.

market-infr.od.ua/uk/76-202.

7. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В. Методичні напрями горизонтального і вертикального аналізу руху грошових коштів банку. Інфраструктура ринку. 2020. Випуск 44. С. 209-214. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/44-2020>.

8. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Рудич А. І. Особливості моделювання кредитоспроможності суб'єктів фінансової та страхової діяльності. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2021. № 1 (28). С. 91-97. URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-28-2021>.

Банківська система. Банківська система: сутність, типи, принципи та функції. Центральний банк та його місце в банківській системі країни. Комерційні банки як провідні суб'єкти банківської системи та фінансового посередництва. Банківські продукти, операції та послуги. об'єднання: особливості їх формування і функціонування. Банківські ризики та їх вплив на фінансову безпеку банку. Контроль та безпека діяльності комерційних банків. Диджиталізація в банківській діяльності. Взаємодія банків з іншими професійними учасниками фінансового ринку. Банківські служби у сфері функціонування банків. Зарубіжний досвід та міжнародні стандарти ведення банківського бізнесу. Банківська система на світовому рівні.

Рекомендована література:

1. Банківська система : підручник / [М. Крупка, Є. Андрущак, І. Барилюк, Ю. Вишивана та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.

2. Банківська система: навч. посіб. / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Блащук-Девяткіна Н. З., Петик Л. О.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.

3. Варцаба В. І., Заславська О. І. Сучасне банківництво: теорія і практика: навч. посіб. Ужгород : Говерла, 2018. 364 с.

4. Матвійчук Н. Національний банк та грошово-кредитна політика: конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2022. 91 с.

5. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07 грудня 2000 р. № 2121-III. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.

6. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 р. № 2473-VIII. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.

7. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.

8. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23 лютого 2012 р. № 4452-VI. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.

Бюджетна система. Сутність, призначення і роль бюджету держави. Бюджет як основний фінансовий план держави. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання. Система доходів бюджету. Система видатків бюджету. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу. Видатки бюджету на оборону та управління. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

Рекомендована література:

1. Бюджетна система України : навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, О. В. Добровольська, Л. І. Катан. Дніпро : Моноліт, 2021. 332 с.
2. Бюджетна система : підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
3. Бюджетний кодекс України : від 08.07.2010 р. № 2456-VI; / (Офіційний веб-сайт Верховної Ради України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
4. Миськів Г. Бюджетна система: теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
5. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навч. посіб. [За заг. ред. В. В. Зубенка]. Київ : ІБСЕД, 2017. 184 с.

Вища математика. Елементи лінійної алгебри. Елементи аналітичної геометрії. Числові послідовності. Границя та неперервність функції. Диференціальне числення. Інтегральне числення. Диференціальні рівняння. Ряди. Елементи математичної статистики.

Рекомендована література:

1. Антонєць А.В., Флегантов Л.О., Овсієнко Ю.І. Вища математика : навч. посіб. Полтава : Копі-Прінт, 2022. 208 с.
2. Барковський В.В., Барковська Т.В. Вища математика для економістів : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 456 с.
3. Панченко Н. Г., Резуненко М. Є. Вища математика. Частина 1 : навч. посіб. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 231 с.
4. Пасічник Я. А. Вища математика : підруч. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 432 с.
5. Прошкін Володимир. Вища математика для бакалаврів економічних спеціальностей : навч. посіб. для студентів спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 051 «Економіка». Київ. 2020. 154 с.

Гроші та кредит. Сутність і функції грошей. Грошовий ринок. Грошові системи. Інфляція і грошові реформи. Валютний ринок і валютні системи. Кредит у ринковій економіці. Фінансові посередники грошового ринку. Центральні банки. Комерційні банки.

Рекомендована література:

1. Крупка М., Андрущак Є., Пайтра Н. та ін. Гроші та кредит : підручник. / за ред. М. І. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
2. Стеценко С. П., Титок В. В., Лисиця Н. В. та ін. Гроші та кредит: навч. посіб. Київ : КНУБА, 2024. 227 с.
3. Дзюблюк О. В., Чайковський Я. І. Методичні вказівки з вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит». Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 34 с.
4. Суздалева О. С. Гроші та кредит: навч. посіб. Київ : МДУ, 2024. 169 с.
5. Ярошевич Н. Б. Фінанси, гроші та кредит: підручник. Львів: «Новий Світ-2000», 2023. 414 с.

Економіко-математичні методи та моделі. Концептуальні аспекти математичного моделювання економіки. Оптимізаційні економіко-математичні моделі. Задача лінійного програмування та методи її розв'язування. Теорія двоїстості. Аналіз лінійних моделей оптимізаційних задач. Цілочислове програму-

вання. Елементи теорії управління запасами. Елементи теорії ігор. Проста вибіркова лінійна регресія. Економетричні функції.

Рекомендована література:

1. Вигоднер, І. В., Моїсєєнко С. В. Економіко-математичні методи і моделі : оптимізаційні методи і моделі : навч. посіб. для студ. денної і заочної форми навчання. Хмельницький : ФОП Вишемирський В. С., 2024. 149 с.
2. Волонтир Л.О, Потапова Н.А., Ушкаленко І.М., Чіков І.А. Оптимізаційні методи та моделі в підприємницькій діяльності: навч. посіб. Вінницький національний аграрний університет. Вінниця: ВНАУ, 2020 404 с.
3. Григорків В.С., Григорків М.В., Ярошенко О.І. Оптимізаційні методи та моделі : підруч. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. 440 с.
4. Зомчак Л. М., Комар М. І. Економіко-математичні методи і моделі : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2024. 382 с.
5. Ільман В. М., Михайлова Т. Ф., Самойлов С. П., Панік Л. О. Оптимізаційні методи і моделі : навч. посіб. Дніпро : Дріант, 2020. 240 с.
6. Калініченко А. В., Костоглод К. Д., Протас Н. М., Вакуленко Ю. В. Курс лекцій з дисципліни «Економіко-математичне моделювання» для студентів економічних спеціальностей вищих аграрних закладів освіти. Полтава: ПДАА, 2018. 162 с.
7. Фостер Провост, Том Фоусет Data Science для бізнесу. Як збирати, аналізувати і використовувати дані. Видавництво: «Наш Формат» 2019, 400 с.

Економічна теорія. Предмет і метод економічної теорії. Економічні потреби та виробничі ресурси. Економічна система та місце власності в економіці. Товарна форма виробництва. Товар і гроші. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку. Конкуренція і монополія в ринковій системі. Економічні агенти ринкової економіки. Витрати виробництва і прибуток. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу. Закономірності функціонування національної економіки. Економічний розвиток. Зайнятість, безробіття та інфляція. Держава як основний регулятор національної економіки. Фінансово-кредитна система. Сутність і структура світового господарства. Економічні аспекти глобальних проблем.

Рекомендована література:

1. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка). Київ : Центр учбової літератури, 2019. 664 с.
2. Економічна теорія: навч. посіб. / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. І. Фролов, О. Ю. Александрова. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 163 с.
3. Економічна теорія: навч. посіб. Укл: Колосінська М. І., Белей С. І., Бойда С. В. Чернівці: Чернівецьк. нац. унів.-т., 2021. 200 с. URL: <http://surl.li/knhjjh>.
4. Економічна теорія: підручник. [Якобчук В. П., Ходаківський Є. І., Литвинчук І. Л., Симоненко Л. І., Довженко В. А., Захаріна О. В., Тищенко С. В., Іванюк О. В., Кравець І. В., Пугачова Н. С.] / за заг. ред. В.П. Якобчук. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 450 с. URL: https://knushop.com.ua_image/catalog/lira20230617/pdf/12643.pdf?srsltid=AfmBOoqyoCyPJ6-S3th9am4fDMnwet1_edak6pH5k9zRvg9EQ__hCK2p.
5. Захарченко О. В., Барановська М. І., Козак Ю. Г., Курмиженко В. В. та ін. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.
6. Мацелюх Н. П., Максименко І. А. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 382 с.
7. Мікроекономіка: навч. посіб. / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. URL: <http://surl.li/dsobti>.

Інвестування. Теоретичні основи інвестиційної діяльності. Інвестиційний ринок. Методичний інструментарій інвестиційної діяльності. Інвестиційний проект. Життєвий цикл інвестиційного проекту. Ризики інвестиційного проекту. Характеристика та структура реальних інвестицій. Інновації як об'єкт інвестування. Фінансові інвестиції. Ресурсне забезпечення інвестиційного процесу. Державне регулювання інвестиційної діяльності та залучення іноземних інвестицій.

Рекомендована література:

1. Бланк І. А. Управління інвестиціями підприємства : підруч. Київ : Ніка- Центр, 2017. 480 с.
2. Борщ Л. М. Інвестування : теорія і практика: підруч. Київ : Знання, 2015. 685 с.
3. Зоря О. П., Сергієнко В. І. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного виробництва : монографія. Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2022. 129 с.
4. Коюда О. П. Інвестування: підруч. Київ : Знання, 2016. 452 с.
5. Петухова О. М. Інвестування: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 336 с.

Інформаційні системи і технології у фінансах. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою. Економічна інформація і засоби її формалізованого опису. Інформаційні технології оброблення економічної інформації. Інформаційні системи управління фінансами установ банків. Автоматизація управління фінансами підприємств і комерційних структур. Автоматизовані інформаційні системи в бюджетних установах. Платіжні системи та їх технологічна структура.

Рекомендована література:

1. Бражник Л. В., Дроботя Я. А. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. [Електронне видання]. Полтава : ПДАУ, 2024. 130 с. URL : <https://lib.pdau.edu.ua/node/843>.
2. Демченко Т. А. Автоматизація економічних процесів (на прикладі програми «BAS Бухгалтерія»): навч. посіб. Умань : Візаві, 2022. 185 с.
3. Інформаційні технології в бізнесі. Частина 1: навч. посіб. [Шевчук І. Б., Старух А. І., Васьків О. М. та ін.]; за заг. ред. І. Б. Шевчук. Львів: Видавництво ННБК «АТБ», 2020. 455 с.
4. Інформаційні системи і технології в управлінні. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 160 с.
5. Чумаков А. Г. Інформаційні системи і технології у фінансах: навч. посіб. Дніпро : «ФОП Дробязко С.І.», 2018. 174 с.

Податкова система. Сутність і види податків. Податкова система та податкова політика. Податок на додану вартість. Акцизний податок. Мито. Податок на прибуток підприємств. Податок на доходи фізичних осіб. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Єдиний податок для сільськогосподарських товаровиробників. Рентні платежі. Майнове оподаткування. Місцеві та інші податки і збори. Особливості оподаткування підприємств і установ окремих галузей національної економіки.

Рекомендована література:

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Безкровний О. В., Дорошенко О. О. Податкова система : навч. посібник. Полтава : ПДАА, 2018. 361 с.

2. Безкровний О. В., Дорошенко О. О. Навчально-методичний посібник для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни Податкова система для здобувачів вищої освіти очної та заочної форм навчання [11-те вид., доп. і перероб.]. Полтава : ПДАА, 2024. 187 с.

3. Податковий кодекс України [від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI] зі змінами і доповненнями. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

4. Податкова система : навч. посіб. / [Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. та ін.]; за ред. В. Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2019. 344 с.

Статистика. Предмет і метод статистики. Статистичне спостереження. Зведення та групування статистичних даних. Подання статистичних даних у таблицях та графіках. Узагальнюючі статистичні показники. Аналіз рядів розподілу. Вибірковий метод. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Аналіз динаміки. Індексний метод.

Рекомендована література:

1. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика : навч. посіб. Полтава: РВВ ПДАУ, 2021. 300 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua>.

2. Єрмоленко О. А., Лисьонкова Н. М. Соціально-економічна статистика : конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 92 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua>.

3. Мармоза А.Т. Статистика : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 602 с. URL : <https://book-ye.com.ua>.

4. Паянок Т. М., Задорожня Т.М. Статистичний аналіз даних : навч. посіб. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. 312 с. URL : <https://dpu.edu.ua>.

Страховання. Сутність, принципи і роль страховання. Класифікація страховання. Страхові ризики та їх оцінювання. Страховий ринок. Страхова організація. Державне регулювання страхової діяльності. Особисте страховання. Страховання майна та фінансових витрат. Страховання відповідальності. Пере-страховання та співстраховання. Доходи, витрати та прибуток страховика. Фінансова надійність страховика

Рекомендована література:

1. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страховання : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.

2. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страховання : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

3. Про страховання : Закон України від 18 листоп. 2021 р., № 1909-IX / Відомості Верховної ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

Фінанси. Фінанси: сутність, функції та значення. Фінансова система. Історія фінансів та фінансової науки. Фінансове право, фінансова політика та фінансовий механізм. Податки. Податкова система і податкова політика. Бюджетна система держави. Державний кредит. Місцеві фінанси. Державні позабюджетні фонди. Фінансовий ринок. Фондовий ринок. Страховання. Страховий ринок. Фінанси домогосподарств. Фінанси суб'єктів господарювання. Фінансовий менеджмент. Міжнародні фінанси. Фінанси зарубіжних країн. Фінансова безпека держави.

Рекомендована література:

1. Вдовенко Л. О., Сушко Н. М., Фаюра Н. Д. Фінанси: навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2019. 152 с.

2. Горох О. В. Фінанси : навч. посіб. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків,

2021. 190 с.

3. Карлін М. І. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник: 2 вид., доповн. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 364 с.

4. Краснікова О. М., Борисова І. С. Фінанси: Навчально-методичний посібник для проведення лекційних, практичних (семінарських) занять та самостійної роботи студентів. Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2020. 254 с.

5. Кремень В., Кремень О. Фінанси: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 416 с.

Фінанси підприємств. Основи фінансів підприємств. Організація грошових розрахунків підприємств. Грошові надходження підприємств, формування і розподіл прибутку. Оподаткування підприємств. Організація розрахунків по соціальному страхуванню. Обігові кошти. Кредитування підприємств. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Оцінювання фінансового стану підприємств. Фінансове планування на підприємствах Фінансова санація підприємств.

Рекомендована література:

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 350 с.

2. Нікола С. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.

3. Сокурєнко В. В. Фінанси підприємств : підруч. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.

Фінансова діяльність аграрних підприємств. Основи фінансової діяльності підприємств аграрної сфери. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу. Формування власного капіталу аграрних підприємств. Внутрішні джерела фінансування аграрних підприємств. Дивідендна політика аграрних підприємств. Фінансування аграрних підприємств за рахунок запозичених ресурсів. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства. Фінансовий контролінг на підприємстві

Рекомендована література:

1. Азарєнкова Г. М., Біломістний О. М., Біломістна І. І. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : підручн. Київ : УБС НБУ, 2019. 303 с.

2. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 350 с.

3. Мазур К. В., Кубай О. Г. Менеджмент аграрного підприємства : навч. посіб. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 284 с

4. Терещенко О. О., Невмержицький Я. І., Куліш А. П. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч.-метод. посіб. Київ : КНЕУ, 2018. 312с.

5. Чумак В. Д., Безкровний О.В., Бражник Л.В. Фінансова діяльність аграрних підприємств : навч. посіб. Полтава : ПДАУ, 2022. 211 с.

Фінансова звітність суб'єктів підприємництва. Основи побудови та загальні вимоги до фінансової звітності суб'єктів підприємництва. Баланс (Звіт про фінансовий стан). Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід). Звіт про рух грошових коштів. Примітки до річної фінансової звітності. Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах. Зведена і консолідована фінансова

звітність. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва. Фінансова звітність за МСФЗ. Податкова та статистична звітність суб'єктів підприємництва.

Рекомендована література:

1. Гевлич Л. Л., Гевлич І. Г. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту : навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 128 с.
2. Малишкін О. І. Звітність компаній (за міжнародними стандартами та європейськими нормативами) : навч. посіб. / О. І. Малишкін, С. М. Шуляренко, О. В. Ярмолицька. Київ : ДУІТ, Видавничий дім «АртЕк». 2020. 380 с.
3. Томілін О. О., Тютюнник Ю. М., Бражник Л. В., Дроботя Я. А. Фінансово-економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О. О. Томіліна [Електронне видання]. / Полтава: ПДАУ. 2023. 108 с. URL: <https://lib.pdau.edu.ua/node/840>
4. Фінансова звітність за П(С)БО : навч.-метод. посіб. / Ю. С. Глушач. Х. ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 88 с.

Фінансовий аналіз підприємств. Теоретичні основи фінансового аналізу. Аналіз майна підприємства. Аналіз джерел формування капіталу підприємства. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз кредитоспроможності підприємства. Аналіз ділової активності підприємства. Аналіз фінансових результатів і рентабельності діяльності підприємства.

Рекомендована література:

1. Загурський О. М. Фінансовий аналіз: кредитно-модульний курс : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 472 с.
2. Косова Т. Д. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 440 с.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
4. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз підприємств : навч. посіб. [Електронне видання]. Полтава : ПДАУ, 2024. 350 с.

Фінансовий облік. Основи побудови фінансового обліку. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис. Облік грошових активів. Облік дебіторської заборгованості. Облік поточних та довгострокових фінансових інвестицій. Облік необоротних активів. Облік запасів. Облік короткострокових та довгострокових зобов'язань. Облік власного капіталу. Облік доходів, витрат та фінансових результатів діяльності.

Рекомендована література:

1. Гордієнко Н. І. Фінансовий облік : навч. посіб. / Н. І. Гордієнко ; Харків. нац. ун-т міськ. госпва ім. О. М. Бекетова. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 288 с.
2. Крупка Я. Д. Фінансовий облік: підручник; 3-тє вид. перероб. і доп. / Я. Д. Крупка, 3. В. Задорожний, П. Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 488 с.
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України № 996 від 16 лип. 1999 р. Дата оновлення 03 вер. 2024 р. № 3257. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
4. Фінансовий облік і звітність : навчальний посібник / укладачі : С. І. Мельник, І. М. Горбан, Н. С. Марушко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 388 с.

Фондовий ринок. Теоретичні основи функціонування фондового ринку. Інформаційне забезпечення фондового ринку. Фінансові посередники та професійна діяльність на ринку цінних паперів. Первинний ринок цінних паперів. Вторинний ринок цінних паперів. Біржовий ринок. Регулювання фондового ринку. Фондовий ринок України. Фондові ринки та фондові біржі світу. Міжнародний фондовий ринок.

Рекомендована література:

1. Алексєрова Ю.В. Фінансовий ринок: підруч. Хмельницький, 2019. 384 с.
2. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» №3480-IV від 23.02.2006 р. Рижим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
3. Рамський Ю.А., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях: навч. посіб. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с.
4. Фінансовий ринок: навч. посіб. / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.
5. Фукс Н.А. Загальні положення про цінні папери в законодавстві України про ринки капіталу (прогресивні нововведення та перспективи удосконалення). *Аналітично-порівняльне законодавство*. 2024. №3. С. 412-417. URL : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.71>
6. Фондовий ринок: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Дергалюк М.О. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 99 с.

Цифрові фінанси. Фінанси у цифровій економіці. Фінансові технології та програмні продукти: глобальні аспекти розвитку. Фінансові інструменти у формуванні інноваційної економіки і цифровізації. Цифрові технології в державних, муніципальних фінансах. Фінансова інклюзія та фінансовий інжиніринг. Фінансовий маркетингу цифровому середовищі. Розвиток бізнесу в умовах цифровізації. Цифровізація фінансового контролінгу.

Рекомендована література:

1. Крисоватий А., Рязанова Н., Федосов В. Інформація – фінанси – екаунтинг : монографія. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 472 с.
2. Литвин В. В., Пасічник В. В., Нікольський Ю. В. Аналіз даних та знань: навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2021. 276 с.
3. Ляшенко В. І., Вишневецький О. С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія. Київ: НАН України, Ін-т економіки пром-ті, 2018. 252 с.
4. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. Київ : НАУ, 2022. 200 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

Шкала оцінювання: 4-х бальна, 100-бальна та ЄКТС

<i>Сума балів за всі види навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка ЄКТС</i>	<i>Оцінка за 4-х бальною шкалою</i>	<i>Пояснення критеріїв оцінювання</i>
1	2	3	4
90 – 100	A	відмінно	теоретичний зміст дисциплін, що є складовими атестаційного екзамену засвоєний здобувачем вищої освіти повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені програмою атестаційного екзамену, виконані в повному обсязі без помилок або з однією незначною помилкою
82 – 89	B	добре	теоретичний зміст дисциплін, що є складовими атестаційного екзамену засвоєний повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені програмою атестаційного екзамену, виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, наявно дві-три незначні помилки.
74 – 81	C		теоретичний зміст дисциплін, що є складовими атестаційного екзамену засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені програмою атестаційного екзамену, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, наявні декілька незначних помилок або одна-дві значні помилки.
64 – 73	D	задовільно	теоретичний зміст дисциплін, що є складовими атестаційного екзамену засвоєний не повністю, але прогалини в знаннях не носять істотного (системного) характеру, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою атестаційного екзамену навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять значні помилки.
60 – 63	E		теоретичний зміст дисциплін, що є складовими атестаційного екзамену засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених програмою атестаційного екзамену завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна

Оцінювання рівня якості підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснюється з дотриманням академічної доброчесності, що

передбачає контроль членів ЕК за дотримання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності та об'єктивне оцінювання результатів навчання. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час атестаційного екзамену за спеціальністю передбачає: самостійне виконання завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Є неприйнятним: виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до науково-педагогічних працівників; під час атестаційного екзамену використовувати джерела інформації (усні (підказки), письмові (роботи інших осіб), електронні (телефони, планшети) не дозволені ЕК; просити, надавати або одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні атестації, використовувати родинні або службові зв'язки для отримання позитивної або вищої оцінки; здійснювати або заохочувати будь-якими способами зміну отриманого результату навчання.

В цілому, здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету.

Процедура розгляду справ щодо порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу здійснюється згідно з Положенням про Комісію з академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Спеціальні та локальні нормативно-правові акти з питань забезпечення академічної доброчесності представлено на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ.